

6. અરબી હુરુફના પ્રકારો

અરબી તખ્તીના હુરુફ (મૂળાક્ષરો)ને બે પ્રકારે ઓળખવામાં આવે છે :

1. હુરુફશમ્સીયા **حروف الشمسية**
2. હુરુફલ કમરીયા **حروف القمرية**

હુરુફશમ્સીયા

અરબીમાં કોઈ અચોક્કસ શબ્દ, દા.ત., **شَجَرَةٌ** આવે કે જેની શરૂઆત ‘હુરુફે શમ્સી’થી થતી હોય અને ચોક્કસતા દર્શાવતો આર્ટિકલ ‘અલ’ (ال) તેની સાથે જોડાયેલો હોય, તો તે આર્ટિકલ ‘અલ’ના ‘લામ’નો ઉચ્ચાર થશે નહીં અને આ ચોક્કસતા દર્શાવતા આર્ટિકલ ‘અલ’ (ال)ના અલિફને એ રીતે પઢવામાં આવશે કે તે શમ્સી હુરુફમાં ભળી જાય કે જે હવે તશ્દીદવાળો શબ્દ બની ગયો હશે, જેમ કે **الشَّجَرَةُ**

અને ચોક્કસતા દર્શાવતા આર્ટિકલ ‘અલ’ (ال)ની પહેલાં કોઈ હુરુફ આવેલો હોય, તો તે આર્ટિકલ ‘અલ’ (ال)નો ઉચ્ચાર કરવામાં આવશે નહીં, દા.ત., **تَحْتَ الشَّجَرَةِ**

હુરુફશમ્સીયા :

س	ز	ر	ذ	د	ث	ت
ن	ل	ظ	ط	ض	ص	ش

ઉદાહરણો :

સૂરા નં.	આયત નં.	અલ (Al) પહેલાં આવતો અન્ય કોઈ શબ્દ	શબ્દની સાથે જોડીને પઢવામાં આવતો અલિફ (Al)	હુરુફશમ્સીયા
૯૫	૧	وَالَّتَيْنِ	التَّيْنِ	ત
૩	૧૯૫	حُسْنُ الثَّوَابِ	الثَّوَابِ	થ
૧	૩	يَوْمَ الدِّينِ	الدِّينِ	દ
૫૧	૧	وَالذَّرِيتِ	الذَّرِيتِ	ઢ
૨	૧૪૩	وَيَكُونُ الرَّسُولُ	الرَّسُولُ	ર
૨	૨૭૭	وَأَتُوا الزَّكَاةَ	الزَّكَاةَ	ઝ
૨	૨૨	مِنَ السَّمَاءِ	السَّمَاءِ	સ
૨૫	૨૯	وَكَانَ الشَّيْطَانُ	الشَّيْطَانُ	શ
૧૧૨	૨	أَللَّهُ الصَّمَدُ	الصَّمَدُ	વ
૯	૯૧	عَلَى الصُّعْفَاءِ	الصُّعْفَاءِ	ઝ
૨	૨૬૦	مِنَ الطَّيْرِ	الطَّيْرِ	ટ
૫૭	૩	وَالظَّاهِرُ	الظَّاهِرُ	ઙ
૨	૨૭૪	بِالْيَلِ	الْيَلِ	લ
૭૫	૨	بِالنَّفْسِ	النَّفْسِ	ન

હુરુફ કમરીયા

અરબીમાં કોઈ અચોક્કસ શબ્દ, દા.ત., مَسْجِدٌ આવે કે જેની શરૂઆત 'હુરુફે કમરી'થી થતી હોય અને ચોક્કસતા દર્શાવતો આર્ટિકલ 'અલ' (ال) તેની સાથે જોડાયેલો હોય તો તે આર્ટિકલ 'અલ' (ال)ના 'લામ'ને સુકૂનની સાથે પઢવામાં આવશે, જેમ કે الْمَسْجِدُ

અને 'અલિફ'નો ઉચ્ચાર ત્યારે કરવામાં આવશે કે જ્યારે આ શબ્દની શરૂઆત આર્ટિકલ 'અલ' (ال)થી કરવામાં આવતી હોય.

અને એવી દરેક જગ્યાએ તે આર્ટિકલ 'અલ' (ال)નો અલિફ 'હમ્ઝતુલ વસ્લ' (ફક્ત લખવામાં આવતો પણ ઉચ્ચારવામાં ન આવતો અલિફ) બની જશે કે જ્યાં તેના પહેલાં કોઈ હર્ફ આવશે અને ત્યારે તે 'અલિફ'નો ઉચ્ચાર કરવામાં આવશે નહીં,

દા.ત., فِي الْمَسْجِدِ

હુરુફ કમરીયા :

غ	ع	خ	ح	ج	ب	ء/ا
ي	ه	و	م	ك	ق	ف

ઉદાહરણો :

સૂરા નં.	આયત નં.	અલ (Al) પહેલાં આવતો અન્ય કોઈ શબ્દ	શબ્દની સાથે જોડીને પઢવામાં આવતો અલિફ (Al)	હુરુફ ક્રમરીયા
૧૨	૬	تَأْوِيلَ الْأَحَادِيثِ	الْأَحَادِيثِ	ا
૨	૧૨૭	مِنَ الْبَيْتِ	الْبَيْتِ	ب
૭	૪૦	يَلِ الْجَمَلُ	الْجَمَلُ	ج
૬૯	૨	مَا الْحَاقَّةُ	الْحَاقَّةُ	ح
૫૨	૩૫	أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ	الْخَالِقُونَ	خ
૧૦	૮૮	يَرَوُا الْعَذَابَ	الْعَذَابَ	ع
૧૦	૯૦	أَذْرَكَهُ الْعَرْقُ	الْعَرْقُ	غ
૨	૧૯૧	وَالْفِتْنَةُ	الْفِتْنَةُ	ف
૧૬	૧૦૭	لَا يَهْدِي الْقَوْمَ	الْقَوْمَ	ق
૧૮	૯	أَصْحَابِ الْكَهْفِ	الْكَهْفِ	ك
૧	૭	غَيْرِ الْمَغْضُوبِ	الْمَغْضُوبِ	م
૫૬	૧	وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ	الْوَاقِعَةُ	و
૫૬	૫૫	شُرِبَ الْهَيْمِ	الْهَيْمِ	ه
૧૫	૯૯	يَا تَيْيِكَ الْيَقِينُ	الْيَقِينُ	ي